

Haftara Sjemini - Ines

2 Samuël 6:1-7:17

In het Toragedeelte van deze week lezen we over de dood van **Nadab en Abihu** (**Leviticus 10**).

Ook in het Haftaragedeelte van deze week lezen we iets gelijkaardigs. In **2 Samuël 6** lezen we over **Uzza** die gedood werd door G-d omdat hij zijn hand naar de Ark had uitgestoken toen hij dacht dat die ging vallen.

Maar eerst wat geschiedenis:

Ten tijde van de profeet **Samuël** was Israël in oorlog met de Filistijnen. In **1 Samuël 5:1** lezen we dat de Filistijnen **de Ark van G-d** als buit hadden meegenomen en hem in Asdod brachten. G-ds hand drukte zwaar op de inwoners van Asdod, zodanig dat de Filistijnen na 7 maanden de Ark van G-d naar Israël terugstuurden. De Ark kwam, via een tussenstop in Bet Shemesh, in het huis van Abinadab terecht. Daar bleef de Ark gedurende de komende 20 jaar.

In die tijd vroeg Israël om een koning, werd **Saul** als koning gezalfd, vonden verschillende veldslagen plaats, verzamelden de Filistijnen zich om tegen Israël te strijden, werd **Goliath** door David verslagen en moet David voor Saul vluchten. Er volgen weer verschillende veldslagen en Saul en Jonathan sterven in de strijd tegen de Filistijnen. David wordt koning en nadat hij een overwinning op de Filistijnen heeft behaald, beslist hij om de Ark van G-d op te halen. Daar begint het Haftaragedeelte.

Met 30 000 man gaat David de Ark van G-d ophalen en plaatst deze op een nieuwe wagen. Met muziek en dans werd de Ark op de wagen richting **Jeruzalem** vervoerd. Maar dan gebeurde er iets tragisch. De runderen die de wagen voorttrokken, struikelden. **Uzza** zag het gebeuren en dacht dat de Ark van de wagen ging vallen. Hij greep met zijn hand de Ark vast en daardoor ontbrandde de toorn van G-d; Uzza stierf ter plekke.

Om dit gebeuren te begrijpen, moeten we even nadenken over verschillende belangrijke gegevens:

In **Numeri 1:50 en 7:9** lezen we dat de priesters de Ark op hun schouders moeten dragen. David had de Ark nooit op een wagen mogen plaatsen om vervoerd te worden.

In de Talmoed lezen we (**Sota 35a:16**) dat de Ark eigenlijk niet echt gedragen werd, maar dat de Ark zijn dragers droeg. De Wijze Rabbi's zeggen: "*Hoeveel te meer kan de Ark dan zichzelf dragen!*"

Ook Uzza wist dat de Ark eigenlijk nooit in gevaar kon zijn om te vallen, maar door zijn twijfel of vergeetachtigheid in het bijzijn van de heilige Ark, strekte hij toch zijn hand ernaar uit.

In **Numeri 1:51** zegt G-d dat een onbevoegde die te dichtbij komt, ter dood gebracht moet worden. **Rabbi Chizkuni** zegt dat net dit is gebeurd: *“Uzza greep ten onrechte, en met nobele bedoelingen, de heilige Ark vast.”*

Net zoals Nadav en Abihu in het Toragedeelte, was ook Uzza een heilige man. Net door hun positie, omdat ze allen een **tsaddiek**, een rechtvaardige, waren, werd er meer van hen verwacht.

Na deze tragedie was David bevreesd en wilde hij de Ark niet in Jeruzalem laten komen. Hij liet de Ark in het huis van **Obed-Edom** plaatsen en die bleef daar 3 maanden. Dacht David misschien dat de Ark een gevaar betekende? Want nadat David de boodschap kreeg dat de Ark het huis van Obed-Edom had gezegend, ging hij toch de Ark gaan halen.

In een **midrasj**, dat is een diepere Bijbelse uitleg, staat over **Exodus 17:5** in **Pesikta Zutrata** het volgende: *“Er zijn drie dingen die zowel een middel voor een ramp als een middel voor een zegen kunnen zijn. Dit zijn: de staf van Mozes, de wierook en de heilige Ark.*

*We lezen dat wierook gebruikt werd om de ramp uit **Numeri 17:12** te stoppen.*

*Maar aan de andere kant lezen we dat dezelfde wierook de dood van Nadab en Abihu (de twee oudste zonen van Aäron) tot gevolg had (**Leviticus 10:1**).*

De heilige Ark werd de doodsoorzaak voor Uzza en was een bron van zegeningen voor Obed-Edom.

*De staf van Mozes sloeg het water van de Nijl en bracht plagen over de Egyptenaren teweeg (**Exodus 7:20**). Maar de staf bracht ook water voort uit de rots in Rafidim (**Exodus 17:5**).”*

In ieder geval, toen David hoorde dat de Ark zegeningen voortbracht, ging hij de Ark halen. Hij gaf opdracht aan de nakomelingen van Aäron en de Leviëten om zich te heiligen en de Ark op te halen.

David zei: *“Omdat wij de eerste keer G-d niet hebben geraadpleegd overeenkomstig de bepaling, heeft de Heere een bres in ons geslagen” (**1 Kronieken 15:13**).*

David had zijn les geleerd en dit keer werd de Ark wel op de juiste manier naar de stad van David overgebracht.

David was uitbundig vreugdevol. Er was zang, gejuich, bazuingeschal, muziek en dans. Er werden dieren geofferd tijdens de processie en toen de Ark in de tent aankwam. En men loofde en prijsde de Heere. David hief een loflied aan, het staat opgetekend in **1 Kronieken 16**. Hij zegende het volk en gaf hen lekkernijen.

Ik wil even stilstaan bij **2 Samuël 6 vers 14**, daar staat: *“David huppelde uit alle macht voor het aangezicht van de HEERE; en David was gekleed in een linnen priesterhemd.”*

In het Hebreeuws staat er letterlijk ‘een linnen **efod**’. אֶפֶוד לָבָד

In **Exodus 28:6** lezen we over de efod die de Hogepriester droeg. Deze bestond uit 5 verschillende materialen en de borstplaat werd er aan bevestigd. De efod die David droeg, was een simpel linnen kledingstuk, er was uiteraard ook geen borstplaat aan bevestigd. David was geen hogepriester, dus mocht hij de efod in de 5 materialen zeker niet dragen. Maar David droeg wel een kledingstuk als dat van een priester en niet dat van een koning.

De **Malbim** legt uit *dat David dit deed om zich te vernederen voor G-d, dat hij niet de aandacht op zijn koningschap wilde vestigen, maar dat hij zich wilde onderwerpen aan zijn Schepper*. Zijn blijdschap, gedans en gehuppel waren enkel en alleen voor G-d bedoeld.

David's vrouw, **Michal**, die volgens de Talmoed een heilige vrouw was, was waarschijnlijk met oprechte bedoelingen bekommerd om David en ze vreesde dat hij door zijn gedans en gehuppel het respect van het volk zou verliezen.

Rabbi Hurwitz legt David's antwoord als volgt uit: *“David zei Michal dat G-d de heerschappij van haar vader had weggenomen. Saul had immers Amalek en alles wat van hem was, niet volledig uitgeroeid; hij had het beste vee laten leven omdat hij deze als offers aan G-d wilde brengen. Dit klinkt natuurlijk logisch en mooi, maar dat was niet wat G-d had gewild.*

David daarentegen, deed wat G-d wilde, ongeacht wat hij zelf dacht.

Daarom had G-d hem koning gemaakt, zijn nederigheid voor G-d was de beslissende factor. Daarom huppelde en danste hij vrolijk en zonder nadenken over zijn eigen positie.”

De **Rambam** haalt dit vers aan als bewijs *dat we G-d met grote vreugde moeten dienen*. Dat dit vers een les is voor ons: *de manier waarop David het deed heeft de voorkeur boven hoe Saul het deed*. Want voor G-d moeten we verder gaan dan ons begrijpen. Een manier om uit te breken en verder te gaan dan onszelf, is via blijdschap.

Dus, David had geleerd dat hij moest doen wat G-d wilde. In het voorbeeld van Saul zien we dat hij ook iets heiligs voor G-d wilde doen. Hij bewaarde het beste vee van de Amalekieten om die als offer voor G-d te kunnen brengen. Je zou kunnen zeggen: zijn motieven waren heilig. Maar in hoeverre kan je dit echte heiligheid noemen, als je iets doet dat G-d niet van je vraagt?

Ik denk dat dit evengoed een belangrijke les voor ons is. Hoe vurig je ook bent voor G-d, hoe erg je je best doet om iets voor G-d te doen, maar je laat zijn geboden naast je neerliggen, wat betekent dat dan? Je mag je nog tevreden stellen met te zoeken achter redenen waarom een gebod gegeven is, of je mag nog denken dat je alle redenen voor een bepaald gebod begrijpt, maar niets kan tippen aan het doen van het gebod. Het beste is om G-d gehoorzaam te zijn, misschien nog meer als je niet alles begrijpt of als je er niets bij voelt.

De **Sefat Emet** legt de zin uit **Hooglied 1:2** (Uw uitnemende liefde is beter dan wijn) uit als: *“U liefhebben is beter dan U begrijpen.”*

Rabbi Shlomo Katz gaat dieper op de woorden van de Sefat Emet in. Hij zegt: *“Eén van de meest intrigerende aspecten van liefde is niet dat je je gevoel volledig begrijpt, maar wel dat het dichtbij zijn van en kleven aan HaSjem veel groter is dan wat iemand over G-d met zijn verstand kan begrijpen.”*

Hij verduidelijkt met een voorbeeld: *“Je kan nog een jaar lang leren over de **tefilin** (de gebedsriemen rond het hoofd en rond de arm die mannen tijdens de ochtendgebeden dragen) en misschien alle redenen begrijpen waarom G-d gebood om die te dragen, maar dat komt nog niet eens in de buurt van hoe goed en aangenaam het voelt om de tefilin aan te doen, enkel en alleen omdat G-d dat wilt. Er is niets grootser dan iets doen wat HaSjem ons opgedragen heeft te doen.”*

G-d heeft in Zijn woord allerlei voorschriften gegeven. Wat doen wij daarmee? Denken we, omdat we begrijpen waarom Hij bepaalde geboden gaf, we ze niet meer in de praktijk moeten doen? Is dat niet denken dat we slimmer of wijzer zijn dan G-d?

En als we G-d liefhebben en graag iets voor Hem willen doen, kunnen we dan niet beter beginnen met het doen van wat Hij van ons vraagt? Of denken we als Saul om zelf iets uit te vinden om G-d mee te dienen, terwijl we Zijn duidelijke instructies negeren?

Rabbi Bernstein van **Yeshivat Shuvu** zegt dat je het kunt vergelijken met volgend verhaaltje: *“Je geeft stiften en een kleurboek aan je kind en je zegt: alleen kleuren in dat kleurboek. Maar terwijl je even weg was, heeft je kind de muren volgeschreven met ‘ik hou van je’...”*

Als je zegt van G-d te houden, maar je schenkt geen aandacht aan wat we moeten doen als we van Hem houden, wat betekent dat dan? Misschien iets om over na te denken?

Deze studie kan je ook beluisteren via <https://beit-tikkun.be/bijbelstudie/> onder 'Leviticus/Vajikra', '4. Parel uit de Haftara: Sjemini'.